

Fagforbundet Unga
hovedlinjer til handlingsplan
2020-2021

FAGFORBUNDET | Ung

Kapittel 1 – Tariffpolitikk

Politisk

- 1.1.1 Arbeide for at ungdom og lavtlønnede yrker skal få økt kjøpekraft
- 1.1.2 Skolere unge om lov – og avtaleverk
- 1.1.3 Arbeide for å sikre tillitsvalgte i alle tariffområder rett til permisjon for å ivareta sine verv
- 1.1.4 Arbeide for sekstimersdag med full lønnskompensasjon
- 1.1.5 Arbeide for å forby kommersielle bemanningsbyråer
- 1.1.6 Arbeide for å sikre at pensjonssystemet er utjevnende og omfordelende
- 1.1.7 Arbeide for at alle lønnsinntakere skal opptjene pensjon fra første krone, inkludert læring
- 1.1.8 Arbeide for at virksomheter satser på nyutdannede unge arbeidstakere
- 1.1.9 Arbeide for at alle kommuner skal opprette egne vikarpooler.
- 1.1.10 Arbeide for at alle vikarpooler skal være et verktøy mot ufrivillig deltid
- 1.1.11 Arbeide for et prinsippvedtak som sier at ingen av Fagforbundets tariffavtaler skal ligge under 90 prosent av industriarbeiderlønn

Organisatorisk

- 1.2.1 Utvikle skoleinformatørkurs
- 1.2.1 Sørge for at ungdomstillitsvalgte og studentkontakter er skolert i pensjon i privat og offentlig sektor.
- 1.2.3 Arbeide for at alle regionskontorene til Fagforbundet til enhver tid har minst en lærling
- 1.2.4 Utvikle kurspakker til regionene om rettigheter og plikter i arbeidslivet og fagbevegelsens historie

Kapittel 2 – Likestilling

Politisk

- 2.1.1 Arbeide for å øke lengden på foreldrepermisjon, en likere deling av foreldrepermisjon og *STYRKE* kvinners rettigheter ved fødsel.
- 2.1.2 Arbeide for at retten til likelønn lovfestes
- 2.1.3 Arbeide for at asylsøkere som venter på behandling av søknad må få mulighet til å søke jobb

- 2.1.4 Arbeide for at fedre/medforeldre opparbeider selvstendig rett til foreldrepenger
- 2.1.5 Arbeide for økt fokus på ansettelser av mennesker med nedsatt funksjonsnivå
- 2.1.6 Arbeide for at studentenes reelle kostnader knyttet til praksis blir dekt
- 2.1.7 Arbeide for større fokus og tilrettelegging i samfunnet for personer med behov for universell utforming
- 2.1.8 Arbeide for å styrke kvinners abortrettigheter
- 2.1.9 Arbeide for at alle uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, seksuell orientering, funksjonsnivå eller kulturell bakgrunn skal ha mulighet til å påta seg verv i hele organisasjonen

Organisatorisk

- 2.2.1 Arbeide for at alle uavhengig av kjønn, etnisitet eller kulturell bakgrunn har mulighet til å påta seg verv i hele organisasjonen

Kapittel 3 – Livslang læring

Politisk

- 3.1.1 Fagforbundet Ung skal arbeide for at retten til læreplass lovfestes
- 3.1.2 Arbeide for strengere kvav til bedrifter for å motta lærlingemerke. Lærlingemerket skal være gyldig i 2 år før det fornyes
- 3.1.3 Arbeide for at Fagskolen bygges ut, gjøres tilgjengelig over hele landet og får økt status
- 3.1.4 Arbeide for heltidsstudenten, gjennom 12 måneder studiestøtte og økning av stipendandelen
- 3.1.5 Nei til oppretting av Honours-program ved Universitet og Høyskoler
- 3.1.6 Utdanningsinstitusjoner må arbeide for å fastsette regler for minstekrav til begrunnelser ved karaktersetting
- 3.1.7 Arbeide for å kvalitetssikre og tilrettelegge for nye og eksisterende voksenopplæringsordninger
- 3.1.8 Arbeide for gratis obligatorisk norskopplæring for alle minoritetsspråklige som kommer til Norge
- 3.1.9 Virksomheter som har praksiskandidater i ordningen Fagbrev på jobb, må sikre at de skal ha veileder som er skolert og har kompetansen som skal til for å sikre faglig opplæringstilbud
- 3.1.10 Arbeide for bedre etter- og videreutdanning i arbeidslivet
- 3.1.11 Arbeide for at Y-veien blir en reel studievei for fagarbeidere
- 3.1.12 Arbeide for at alle lærlinger skal få besøk fra «avdeling for utdanning» minimum en gang i året
- 3.1.13 Arbeide for at alle utdanningsinstitusjoner innfører anonym retting av prøver og innleveringer

- 3.1.14 Arbeide for at elev- og lærlingeombud i hvert fylke blir lovfestet og at dette ikke er samme person
- 3.1.15 Arbeide med at alle fylker innfører digitale elev- og lærlingebevis
- 3.1.16 Arbeide for flere praksisplasser i nærheten av studiestedet
- 3.1.17 Arbeide for å styrke veiledningen og oppfølging av studenter
- 3.1.18 Arbeide for gratis utstyr til elever og studenter
- 3.1.19 Arbeide for at Fagskolen bygges ut, gjøres tilgjengelig over hele landet og får økt status
- 3.1.20 Fagbrev må gi tilleggspoeng ved søking til høyere utdanning
- 3.1.21 Arbeide for å endre fraværsgrensen med sikte på å bedre ivareta utsatte elever
- 3.1.22 Arbeide for å opprettholde et godt offentlig videregående tilbud som er basert på nærskoleprinsippet

Organisatorisk

- 3.2.1 Arrangere årlig studentsamling for alle som har eller vil starte studentforum
- 3.2.2 Skolering av ungdomstillitsvalgte skal gjennomføres på alle nivåer i organisasjonen.
- 3.2.3 Gjennomføre praksispatrolje og/eller lærlingpatrolje i alle forbundsregionene
- 3.2.4 Gjennomføre sommerfestivalen for unge medlemmer 18 og høyeste valgbare alder
- 3.2.5 Fagforbundet ung skal arbeide med å styrke rådgivingstjenesten på ungdomsskolen i samarbeid med yrkesseksjonene

Kapittel 4 – Arbeidsmiljø

Politisk

- 4.1.1 Markere verdensdagen for psykisk helse
- 4.1.2 Virksomheter som tar inn læringer må sikre at veileder har den skoleringen og kompetansen skal til for å sikre godt faglig opplæringstilbud
- 4.1.3 Arbeide for å gjeninnføre retten til kollektivt søksmål.

Organisatorisk

- 4.2.1 Arbeide for at det lokale trepartssamarbeidet styrkes ved økt kunnskap og realkompetanse

Kapittel 5 – Velferd og offentlig sektor

Politisk

- 5.1.1 Tannhelse skal inn i egenandelsordningen. Som et steg i riktig retning skal vi arbeide for at aldersgrensen for prosentfritak hos ungdom og *unge voksne* økes
- 5.1.3 Arbeide for å stanse konkurranseutsetting, privatisering og ta tilbake velferdstjenester i egen regi
- 5.1.4 Arbeide for en sosial boligpolitikk gjennom sterkere statlig styring og økte tilskuddsordninger for bygging av ikke-kommersielle boliger for å bekjempe klasseforskjeller
- 5.1.5 Arbeide for at BPA organiseres som en statlig tjeneste under NAV
- 5.1.6 Arbeide for at alle fylker har lærlingeråd
- 5.1.7 Arbeide for økt fradrag på fagforeningskontingenten
- 7.1.8 Arbeide for gradvis redusert foreldrebetaling i barnehage, SFO og AKS, gjennom redusert makspris og gratis kjernetid. På sikt bør disse velferdstjenestenes blir gratis
- 7.1.9 Arbeide for at det offentlige stiller krav til at en leverandør som vinner et anbud må ha eller inngå lønns-, pensjon- og arbeidsvilkår tilsvarende offentlige tariffavtaler, og på nivå med offentlig tjenstepensjon
- 7.1.10 Arbeide for at Husbankens startlansordning kan dekke egenkapitalkravet på 15 % til førstegangsetablerere

Kapittel 6 – Næringspolitikk og sysselsetting

Politisk

- 6.1.1 Arbeide for at studenter og lærlinger får tilbud om bolig
- 6.1.2 Arbeide for tydeligere tariffmerking av bedrifter med tariffavtale
- 6.1.3 Arbeide for at asylsøkere som venter på behandling av søknad må få mulighet til å jobbe innen områder kommunene kan tilby
- 6.1.4 Arbeide for å fjerne aupairordningen i sin nåværende form

Organisatorisk

- 6.2.1 Arbeide for at regionskontorene tar inn språkkandidater
- 6.2.2 Arbeide for at frikjøpsprosenten økes til en norm på 100% for de ungdomstillitsvalgte i forbundsregionene

Kapittel 7 – Klima og miljø

Politisk

- 7.1.1 Fagforbundet har en helhetlig politikk som forener hensynet til miljø, sysselsetting, bosetting og velferd
- 7.1.2 Arbeide for varig vern av LoVeSe (Lofoten, Vesterålen og Senja) og andre sårbare områder på norsk sokkel
- 7.1.3 Arbeide for billigere kollektivtransport for ungdom
- 7.1.4 Arbeide for sosiale finansieringsmodeller og mot bompengefinansiering av vei og kollektivtransport
- 7.1.5 Arbeide for billigere kollektivtransport for ungdom, elever, studenter og lærlinger
- 7.1.6 Arbeide for opptrapping av kollektivutbygging

Organisatorisk

- 7.2.1 Alle av Fagforbundets kontorer skal være miljøsertifisert
- 7.2.2 Fagforbundet ung skal arbeide for at profileringsmateriell skal være mer miljøvennlig, ved å redusere mengden plast i emballasje og produkt

Kapittel 8 – Kulturelt mangfold

Politisk

- 8.1.1 Arbeide for å øke bevisstgjøringen av viktigheten med å være organisert også blant mennesker med minoritets og innvandringsbakgrunn
- 8.1.2 Arbeide for at alle fylker skal tilby kulturkort for ungdom opp til 21 år

Organisatorisk

- 8.2.1 Fagforbundet Ung skal arbeide for å rekruttere medlemmer med minoritets- og innvandrerbakgrunn til verv i organisasjonen

Kapittel 9 – Alliansebygging

Organisatorisk

- 9.2.1 Knytte faglige nasjonale og internasjonale allianser
- 9.2.2 Styrke det faglig/politisk samarbeidet med politiske partier som deler Fagforbundets visjoner og mål
- 9.2.3 Øke valgdeltakelsen blant unge velgere
- 9.2.4 Styrke det faglig/politisk samarbeidet med organisasjoner i LO

Kapittel 10 – Solidaritet og internasjonalt samarbeid

Politisk

- 10.1.1 Støtte BDS-bevegelsen og jobbe for en handelsboikott av Israel
- 10.1.2 Arbeide for en handelsboikott av okkupasjonsmakten Marokko fram til de lar Vest-Sahara arrangere eget demokratisk valg
- 10.1.3 Arbeide for at Norge ikke melder seg inn i EU

Organisatorisk

- 10.2.1 Fagforbundet Ung arbeider for flere bidragsytere under 30 år til barnebyen i Angola

Uttalelser vedtatt på Landskonferansen 2019

Egenregi i alle fylker/regioner

Store deler av dagens kollektivtrafikk er i dag satt ut på anbud. Fagforbundet Ung mener at dette er dårlig forvaltning av fellesskapets midler, gir dårligere tjenester til innbyggerne og dårligere arbeidsvilkår.

Anbudssystemet svekker mulighetene for å drive fag-, kompetanse- og kvalitetsutvikling. I de fleste konkurranser har offentlige myndigheter laget en beskrivelse av hvilken kvalitet de ønsker. I praksis må alle tilfredsstillende kvalitetskravene for å delta. Dette resulterer i at de fleste tilbydere leverer anbud med relativt lik kvalitet, og da blir det til slutt pris som avgjør konkurransen. Arbeidsplasser blir oppsplittet og gir dårlige vilkår for hele og faste stillinger.

Når vinneren av konkurransen ofte har lav/lavest pris så gir dette lite rom for kvalitetsutvikling. Det er også vanskelig å bygge og vedlikeholde gode fagmiljøer når leverandørene med jevne mellomrom må konkurrere om nye anbud. Anbudsutsetting av kollektivtransport krever i tillegg ressurskrevende oppfølging og kontroller. I tillegg gir det dårlig utnyttelse av kjøretøy og annet materiell fordi bussene ikke brukes hele levetiden, og kravene til bussene varierer fra fylke til fylke.

Vi mener at egenregi gir best utgangspunkt for langsiktig planlegging av organisering, drift og kvalitet- og kompetanseutvikling. Det er også et godt utgangspunkt for å ivareta ansattes lønns-, pensjons og arbeidsvilkår. Trøndelag fylke og Fagforbundet i Trøndelag har gjort et viktig og godt arbeid som resten av organisasjonen bør lære av.

Fagforbundet Ung bør arbeide med å påvirke politiske partier for å ta kollektivtransport tilbake i egenregi.

Økt anerkjennelse for de fagorganiserte!

Organiseringsgraden i Norge synker, og det er et bredt samfunnsansvar å verne om den norske modellen. I følge en ny forskningsrapport som forskerne Erling Barth, Alex Bryson og Harald Dale-Olsen har utført ved det tyske forskningsinstituttet IZA i Bonn, viser det at det er en klar sammenheng mellom et organisert arbeidsliv og produktivitet. Der går det blant annet fram at firmaets produktivitet øker med 1,7-1,8 prosent dersom organisasjonsgraden stiger med 1 prosentpoeng.

31. januar 2018 ble det vedtatt at regjeringen skal fremme sak til Stortinget med forslag som bidrar til at organisasjonsgraden kan økes, som en anerkjennelse av betydningen av at mange arbeidstakere velger å være fagorganisert. I forslaget til nytt statsbudsjett velger regjeringen å annullere dette flertallsvedtaket. Det vi ser igjen er at regjeringen ikke tar viktigheten av det organiserte arbeidslivet på alvor!

Fagforbundet Ung krever:

- Økt fradrag på fagforeningskontigenten;
- At regjeringen tar ansvaret sitt på alvor og fremmer forslag til Stortinget som bidrar til at organisasjonsgraden økes, så snart som mulig og senest innen utgangen av 2020.

Nei til sentralisering – ja til distriktene

I større og større grad ser vi at arbeidsplasser flyttes ut av distriktene og til mer sentrale strøk. Regjeringas nedlegging av høgskoletilbudene i Sadnessjøen og Nesna er et grelt eksempel. Det drives en sentraliseringspolitikk som går ut over arbeidsplasser og muligheter til å bo i distriktene. Det er ofte de unge dette går ut over, ved at de ikke får jobb der de bor og dermed er nødt til å flytte for å finne arbeid. Vi ønsker ikke at det skal bo folk bare i byene!

En god distriktspolitikk som sørger for at det er arbeidsplasser der folk bor, sørger også for at tjenester kan leveres lokalt. Det er ikke ønskelig at man skal være nødt til å flytte for å få tilgang til tjenester som eldreomsorg, barnehage, skole og helsehjelp. For å få til dette må man se verdien av å ha folk boende i hele landet, ikke bare sentrale strøk.

At folk bor i distriktene fører til at vi sprer presset på infrastruktur som veier, kollektivtrafikk og områder til utbygging rundt om i landet. I tillegg vil bosetting i hele landet føre til økt samfunnssikkerhet gjennom at det finnes beredskap nært der folk er.

For å få til dette kan man etablere tiltakszoner i distriktene, slik at etablering av nye arbeidsplasser intensiveres i disse sonene, økonomiske insentiver som redusert personskatt, momsfratak på strøm, og avkorting av studielån så lenge man bor der er også gode virkemidler. Vi må arbeide for at det skal være hensiktsmessige regioner/fylker og kommuneinndelinger i hele landet som gjør at makta ligger nært folket og at folket har en reell medbestemmelse i saker som angår dem og deres nærmiljø.

Stans okkupasjonen av Vest-Sahara

Kolonitiden er ikke over. Ifølge FN er det fortsatt et uløst kolonispørsmål igjen på det afrikanske kontinent: Vest-Sahara. Istedenfor å bli selvstendig fra Spania på 1970-tallet, ble territoriet ulovlig okkupert av nabolandet Marokko.

Til tross for at både FN, Haag-domstolen og EU-domstolen er tydelige på at Vest-Sahara ikke er en del av Marokko, viderefører Marokko den folkerettsstridige okkupasjonen.

Okkupasjonen har store humanitære konsekvenser for Vest-Saharas folk. Halve folket, rundt 200.000 saharawier, bor som flyktinger i flyktingleirer i nabolandet Algerie. Resten bor under streng militær kontroll i de okkuperte territoriene.

Frigjøringsbevegelsen Polisario kjemper en intens diplomatisk kamp for å forsvare sitt folks rettigheter. Våpenhvileavtalen fra 1991, som innebar at saharawiene skulle få delta i en folkeavstemning, er ikke respektert av Marokko. FNs Sikkerhetsråd forblir handlingslammet i konflikten, all den tid Marokkos nærmeste allierte, Frankrike, skyter ned initiativer og forhindrer at FNs personell i territoriet får rapportere på de alvorlige bruddene på menneskerettighetene.

Norske selskaper, som rederiet Green Reefers og fiskeribedriften Sjøvik AS, tar del i Marokkos folkerettsstridige plyndring av territoriets ressurser, uten at Vest-Saharas folk har fått avgitt sitt samtykke.

Fagforbundet Ung støtter det saharawiske folkets fredelige frigjøringskamp og krever at den planlagte, FN-ledete, folkeavstemningen avholdes.

Fagforbundet Ung berømmer Utenriksminister Søreide for å ha tatt opp med franske myndigheter at de må slutte å undergrave FNs mulighet til å rapportere på overgrepene i territoriet.

Fagforbundet Ung ber Regjeringen trappe opp det politiske presset på Frankrike og Marokko, slik at saharawiske politiske fanger slippes fri, FNs spesialrapportører på menneskerettigheter får besøke Vest-Sahara, og folkeavstemningen om uavhengighet respekteres, slik at saharawiene får sin rett til selvbestemmelse innfridd.

Fagforbundet Ung fordømmer de norske selskapene som tar del i plyndringen av territoriet, og som dermed bryter norske Regjeringens frarådning mot næringsliv i Vest-Sahara.

Reversering av tvangssamanslåinga av Finnmark og Troms

Fagforbundet Ung støttar folk i Finnmark og Troms og deira kamp for å reversere tvangssammenslåinga av fylka. Samanslåinga kjem som resultat av ein udemokratisk prosess der regjeringa regelrett har sett seg på bakrommet og teikna eit nytt Noregskart på tvers av folkemeininga. Finnmarkingane sa med eit overveldande fleritale nei til samanslåing i si folkerøysting. Fagforbundet kan ikkje akseptere at regjeringa arrogant vel å oversjå dette.

For Finnmark og Troms handlar denne saka om identitet, historie, og kultur. Vi fryktar dessutan at samanslåinga vil føre til at både makt og tenestetilbod vil bli meir sentralisert.

Fagforbundet Ung er og har vore særskilte kritiske til måten fra regjeringa tvingar gjennom samanslåinga av våre to nordlegaste fylke, og vil slåss for at ho blir reversert!»

Nei til rasering av sykehus-Norge!

Sykehus-Norge går i feil retning! Dagens regjering, med Norges helseminister i spissen, sentraliserer sykehus-tjenester og legger til rette for storstilt privatisering. For eksempel har systemet blant annet blitt slik at når sykehusene skal kjøpe inn nytt medisinsk utstyr må de låne penger for så å betale tilbake i form av kutt på personell. Slik kan vi ikke ha det!

Fagforbundet Ung krever at pengene skal gå til behandling av pasienter, og ikke til direktører med millionlønninger i Helse-Norge!»

Saker oversendt til sentralt ungdomsutvalg

Forslag # 72:

Det sentrale ungdomsutvalget skal bestå av ledere fra forbundsregionene.

FORSLAG NR. 48

Forslagsstiller: Sander Vestby, Fagforbundet Oppland 2. Organisatorisk, nytt underpunkt (Opprettholdelse av forslag 1166.)

Forslag #1166: Dagens sentrale ungdomsutvalg erstattes med et sentralt ungdomsrepresentantskap/landsstyre bestående av ledere i hver enkelt forbundsregion, og nestleder som vara. Leder/nestleder og andre nestleder/eventuelt ungdomssekretær sentralt utgjør det frikjøpte arbeidsutvalget for landsstyret/representantskapet. Oppgave- og ansvarsfordeling mellom disse to nivåene fastsettes av landskonferansen/landsmøte 2021.

FORSLAG NR. 49

Forslagsstiller: Elisabeth Fjeld, Fagforbundet Møre og Romsdal 2. Organisatorisk, nytt underpunkt (Endring av forslag #72.)

Forslag om endring på Oslo sitt forslag #72, nytt forslagsnummer 47. Det bør være en representant fra hver region i det sentrale ungdomsutvalget. Der det er opptil hver enkelt region å velge en representant fra utvalget.

FORSLAG NR. 56

Forslagsstiller: Linn Flataune, Fagforbundet Trøndelag 4. Organisatorisk (Opprettholdelse av forslag #178.)

Forslag #178: Skolering i hersketeknikk. Redaksjonskomiteens begrunnelse:

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget oversendes det sentrale ungdomsutvalget.

Redaksjonskomiteen ber det sentrale ungdomsutvalget se på hvordan organisasjonen best kan styrke skoleringen på dette området.

FORSLAG NR. 61

Forslagsstiller: Suzanne Elisabeth Mengkrogen, Fagforbundet Oslo 10. Organisatorisk, nytt underpunkt. (Gjenopprette forslag #71)

Forslag: Arbeide for at øvre aldersgrense for å være med i Fagforbundet Ung heves til 35 år og at vedtektene i Fagforbundet heves deretter.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Å vedta dette vil være i strid med Fagforbundets vedtekter. Oversendes til det sentrale ungdomsutvalget for videre arbeid.

FORSLAG NR. 62

Forslagsstiller: Fagforbundet Oppland

(Opprettholdelse #1165)

Forslag 1165: Det opprettes et nytt stipend for Fagforbundets yrkesaktive medlemmer. Stipendet utbetales med en maks sum på 2000,-. Kriteriene for å søke stipendet er at man har vært yrkesaktivt medlem i minst en måned, og student/lærling medlem de 5 foregående månedene – Til sammen 6 måneder, hvorav minst ett som yrkesaktivt. Stipendet kan søkes til dekning av utgifter i forbindelse

med autorisasjon/svennebrev eller lignende, der søkeren har dokumenterte utgifter til dette i forbindelse med sin utdanning.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Oversendes det sentrale ungdomsutvalget for videre utredning.

FORSLAGSNR.: 2

FORSLAGSSTILLER: 94 Erik Johansen Jørgensen, Fagforbundet Troms Forslag:

Nytt underpunkt:

«Arbeide for å fjerne levealdersjusteringen fra folketrygden og tjenstepensjon.»

Redaksjonskomiteens begrunnelse:

Redaksjonskomiteens innstilling:

Oversendes det sentrale ungdomsutvalget for videre behandling

Delegat #97 Erik Bjønness Hansen ber om å opprettholde original ordlyd fra forslag #4

Delegat #94 Erik Jørgensen ber om ordet og forklarer at original ordlyd kan bli strøket i sentralstyre pga det da blir endring i vedtektene og må opp til landsmøte.

Redaksjonskomiteens innstilling står.

Oversendes det sentrale ungdomsutvalget for videre behandling

FORSLAGSNR.: 26

FORSLAGSSTILLER: 97 Erik Bjønnes-Hansen, Fagforbundet Finnmark

Nytt forslag:

«Arbeide for å etablere et varslerombud i alle regioner/fylker»

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Redaksjonskomiteens innstilling:

Oversendes til DSU for en grundigere utredning.